

FCR YAYIN LTD.

Genel Yayın No | General Publication Number: 1678

FCR Sertifika no | Certificate Number: 46550

ISNI: 0000 0004 4657 1968

ROR ID: ror.org/00zznvq98

Alt Yayın | Imprint: Fecr

Yayın No | Publication Number: 1007

Kitap Adı : Hanefî Fakihî Ebü'l-Kâsım es-Saffâr ve İbâdetler Alanı ile İlgili Fikhî Görüşleri
Book Title : Hanafî Jurist Abû al-Qâsim al-Saffâr and His Jurisprudential Opinions on
Matters of Worship

ISBN : 978-625-5576-62-0

DOI : doi.org/10.70458/fcr.9786255576620

Yazar | Author: Mehterhan Furkani | orcid.org/0000-0002-4415-7830

Kurum | Institution: Aksaray Üniversitesi

ROR ID: ror.org/026db3d50

Editör | Editor: Huzeýfe Çeker | orcid.org/0000-0002-6200-2453

Yayın Türü | Publication Type: Kitap | Book - Monograph

Yayın Dili | Language: Türkçe | Turkish

Ebat | Dimensions: 13,5 x 21 cm

Baskı Sayısı | Edition: 1

Sayfa Sayısı | Pages: 206 (xviii + 188)

Yayın Tarihi | Publication Date: Eylül | September 2025

Yayın Yeri | Place of Publication: Ankara, Türkiye

Mizanpaj ve Kapak | Layout and Cover Design: FCR

Baskı ve Cilt | Printing and Binding: NY MATBAACILIK (Sertifika no: 50732)

Konu Kategorisi | Subject Categories

BIC: HRH İslam hukuku | Islamic law

BISAC: RELO37010 - İslam / Hukuk | Religion / Islam / Law

THEMA: QRMN İslam hukuku ve şeriat | Islamic law and sharia

LC Classification: KBP İslam hukuku | Islamic law

DEWEY: 297.14 - İslam hukuku | Islamic law

WoS Category: Religion | Din

WoS Citation Topics Meso: Islamic Studies | İslam Araştırmaları

WoS Citation Topics Micro: Islamic Law and Jurisprudence | İslam Hukuku ve Fıkıh

Scopus Subject Areas: 1211 - Din ve Teoloji | Religious Studies

Atf Bilgisi | Cite as: Furkani, Mehterhan. *Hanefî Fakihî Ebü'l-Kâsım es-Saffâr ve İbâdetler Alanı ile İlgili Fikhî Görüşleri*. Ankara: FCR Yayın Ltd., 2025.

© All rights reserved | FCR YAYIN LTD.

Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1 06050

Altındağ-Ankara/TÜRKİYE • Tel: +90 (312) 310 08 60

www.fcr.com.tr • fcr@fcr.com.tr

Hanefi Fakihi
Ebü'l-Kâsım es-Saffâr ve
İbâdetler Alanı ile
İlgili Fıkhî Görüşleri

Mehterhan FURKANİ

Ankara 2025

Yazar Hakkında | About the Author

Mehterhan FURKANI

1982 yılında Afganistan'ın Kapisa ilinde doğdu. İlk-orta ve lise öğrenimini doğduğu ilde tamamladı. 1997-2001 yılları arasında Pakistan'da özel medreselerde eğitim gördü. 2008 yılında Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesinden mezun oldu. 2010 yılında yine Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel İslam Bilimler İslam Hukuku Anabilim Dalı'nda yüksek lisans öğrenimini, 2015 yılında Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel İslam Bilimleri İslam Hukuku Anabilim Dalı'nda doktorasını tamamladı. 2016 yılında Aksaray Üniversitesi İslami İlimler Fakültesinde Yardımcı Doçent olarak göreve başladı, 2020 yılında doçent unvanını aldı. Aynı fakültede görev yapmaya devam etmektedir. Peşeyice, Farsça, Peştuca, Arapça, Türkçe, Osmanlıca ve İngilizce dillerini bilmektedir. Evli ve dört kız çocuğu babasıdır.

Mehterhan Furkani was born in 1982 in the Kapisa province of Afghanistan. He completed his primary, secondary, and high school education in his hometown. Between 1997 and 2001, he pursued studies in private madrasas in Pakistan. In 2008, he graduated from the Faculty of Theology at Selçuk University. He completed his master's degree in 2010 at the Institute of Social Sciences, Department of Basic Islamic Sciences, Division of Islamic Law at Selçuk University. In 2015, he earned his Ph.D. in the same field at the Institute of Social Sciences, Necmettin Erbakan University.

Kitap Hakkında

Hanefi Fakihî Ebü'l-Kâsım es-Saffâr ve İbâdetler Alanı ile İlgili Fıkâhî Görüşleri

İçtihadın zaman ve mekânın değişmesiyle değişen bir husus olmasının bir sonucu olarak Hanefi mezhebinin önemli bir kolu olan Belh Hanefileri de yaşadıkları dönemi ve coğrafi şartları göz önünde bulundurarak içtihatlarında bazı farklı sonuçlara varmışlardır. Fıkıhcılığının yanı sıra, hadisçi, dil bilgini ve şair olan Ahmed b. 'İsme Ebü'l-Kâsım es-Saffâr el-Belhî (öl. 326/938) de bunlardan biridir. Saffâr, Ebû Hanife'nin dördüncü kuşak öğrencisi olup Belh şehrinin önde gelen Hanefi âlimlerindedir. Bu zâtın bin meselede Ebû Hanife'ye veya Hanefi mezhebine aykırı içtihatta bulunduğunu ve döneminde onun görüşünün müftâbih görüş olduğunu bizzat kendisinin söylediği rivayet edilmektedir. Yine kendisine bir meselede İmam Muhammed'in farklı düşündüğü hatırlatanlara, "hüve recülün ve ene recülün" (İmam Muhammed bir insandır ben de bir insanım) şeklinde cevap verir. Bu çalışmada Ebü'l-Kâsım es-Saffâr'ın hayatı, Hanefi mezhebindeki konumu anlatılmış, Ebû Hanife ve öğrencilerine aykırı olan içtihat ve görüşlerine yer verilmiş, bin konuda Ebû Hanife'ye veya Hanefi mezhebine aykırı görüş beyan etmesinin gerekçesi ve gerçekliği meselesi tartışılmıştır.

Yapılan araştırma sonucunda, Eb'ü'l-Kâsım es-Saffâr'ın mezhepte müçtehit olan âlimlerden olup, genelde nevâzil ve vâkiât ile isimlendirilen ve mezhep imamlarının hakkında görüş beyan etmedikleri meselelerde içtihatta bulunduğu sonucuna varılmıştır. Bunlara ilaveten Ebû Hanife ve sahibeyne muhalefet ettiği yerlerin çoğunda da aslında onların birinin görüşünün diğerine tercih etmesi şeklinde gerçekleştiği görülmektedir. Dolayısıyla bin meselede Ebû Hanife'ye muhalefet etmesi söz konusu olamaz. Ancak kendi çağdaşları olan Hanefi âlimlerine vakiat ve nevâzil konularında muhalefet ettiğini söylemek mümkündür. Bununla bir-

likte zaman zaman Ebû Hanife ve ashabından farklı içtihat ettiği de bir gerçektir. Buna da bazı gerekli maslahatlar için mezhebin görüşüne muhalefet anlamında istihsan adı verilebilir.

Anahtar Kelimeler: İslam Hukuku; Mezhep içindeki ihtilaflar; Hanefi mezhebi; Belh Âlimleri; Ebü'l-Kâsım es-Saffâr

About the Book

Ḥanafī Jurist Abū al-Qāsim al-Ṣaffār and His Jurisprudential Opinions on Matters of Worship

As a consequence of the principle that legal reasoning (*ijtihād*) may change due to variations in time and place, the Belk branch of the Ḥanafī school -one of its significant subdivisions- also reached different legal conclusions by considering the circumstances of their era and geographical context. A prominent representative of this tradition is Aḥmad b. ʿIsma, Abū al-Qāsim al-Ṣaffār al-Balkhī (d. 326/938), who was not only a jurist, but also a traditionist (*muḥaddith*), linguist, and poet. Al-Ṣaffār was a fourth-generation student of Abū Ḥanīfa and one of the leading Ḥanafī scholars of the city of Balkh. It has been reported that he himself claimed to have issued legal opinions that contradicted those of Abū Ḥanīfa or the Ḥanafī school in a thousand matters, and that in his time, his own views were considered the authoritative opinions to be followed (*muftā bih*). When reminded that Imām Muḥammad had held a differing view on a particular issue, he is known to have replied, “*huwa rajulun wa anā rajulun*” (“He is a man, and I am a man as well”). This study explores the life of Abū al-Qāsim al-Ṣaffār, his place within the Ḥanafī School and his legal views that diverged from those of Abū Ḥanīfa and his students. The study also discusses the rationale and veracity of his claim to have diverged from Abū Ḥanīfa in a thousand issues.

The research concludes that Abū al-Qāsim al-Ṣaffār was a *mujtahid* within the Ḥanafī school, particularly active in the area of *nawāzil* (novel legal issues) and *wāqīʿāt* (practical cases), for which the earlier imams of the school had not provided explicit rulings. Moreover, in many instances where he is said to have contradicted Abū Ḥanīfa or his two principal students (Abū Yūsuf and Muḥammad al-Shaybānī), his opinions are actually

based on preferring the view of one over the other. Thus, the claim that he contradicted Abū Ḥanīfa in a thousand issues cannot be upheld in its entirety. However, it is accurate to state that he often differed from his Ḥanafī contemporaries on matters of *nawāzil* and *wāqī'āt*. It is also a fact that he occasionally expressed legal opinions that departed from those of Abū Ḥanīfa and his disciples. Such divergences may be understood as examples of *istiḥsān*-the application of juristic preference for the sake of particular benefits or necessities, even if this entails departing from the established views of the school.

Keywords: Islamic Law; Different Jurisprudence Within the Sect; Hanafi Sect; Balkh Scholars; Abū al-Qāsim al-Ṣaffār

TEŐEKKÜR

Akademik hayatımın Őekillenmesinde en bųyųk katkıları bulunan yųksek lisans danıŐmanım Prof. Dr. Ahmet Yaman ve doktora danıŐmanın Halit alıŐ hocalarıma, elimizdeki çalıŐmanın editųrlųğųnų yaparak katkıda bulunan Doç. Dr. Huzeyfe çeker'e teŐekkųrų bir borç bilirim.

Son olarak da dualarını benden esirgemeyen anneme, kitap çalıŐması sebebiyle kendilerine zaman ayıramadığımı anlayıŐla karŐılayıp fedakârlıkları ile bana yardımcı olan sevgili eŐim ve dųrt kıza teŐekkųr ederim.

Mehterhan FURKANI

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM	
EBÜ'L-KÂSİM ES-SAFFÂR'IN HAYATI VE İLMİ KİŞİLİĞİ	5
1.1. Adı, Künyesi ve Lakabı	5
1.2. Doğum ve Vefat Tarihleri	7
1.3. Yetiştği Coğrafya	8
1.4. İlmî Kişiliği ve Hanefî Mezhebindeki Konumu	9
1.5. Hocaları	14
1.6. Öğrencileri	15
1.7. Eserleri	18
1.8. Takvası	20
1.9. İnanç ile İlgili Bazı Görüşleri	20
1.9.1. Allah'ın Vechinin Anlamı	21
1.9.2. Taklidi İmanın Hükümü	21
1.9.3. Allah'ı İnkâr Etmenin Hıyanetten Daha İyi Olduğunu Söyleyenin İmanı	22
1.9.4. Hz. Ali'yi Aşırı Sevme	23
1.9.5. Hayvan Kesiminde “Allah ve Peygamberin İsmiyle” Demenin Hükümü	23
İKİNCİ BÖLÜM	
İBÂDÂT ALANINDAKİ FİKHÎ GÖRÜŞLERİ	25
2.1. Temizlik	25
2.1.1. İstincada Sayı Şartı	25
2.1.2. İstinca Edenin Mestine Pis Suyun Bulaşması	27
2.1.3. Pis Kuyu Suyu Boşaltılan İp ve Kovasının Temizliği	28
2.1.4. Abdest Konusunda Özürlülük Durumunun Ölçüsü	28
2.1.5. Müstehâza Olan Kadının Her Abdest Almada İstinca Etmesi	29
2.1.6. Köpeğin Necisliği	29

2.1.7. Suda Yaşayan Canlıların Suda Ölmeleri Meseleleri	32
2.1.8. Suya Düşen Müslüman Ölüsünün Suyu Pisletmemesi	32
2.1.9. Alt ve Üst Tarafının Genişliği Farklı Olan Havuzun Hükümü	34
2.1.10. Köpeğin Havuzdan Su İçmesi	35
2.1.11. Necâset Lağımının Su Kuyusuna Dönüştürülmesi	36
2.1.12. Yerin Kuruması ile Temizlenmesi	36
2.1.13. Silme Yoluyla Temizleme	37
2.1.14. Yakılma Yoluyla Temizleme	38
2.1.15. Su ve Toprağın Karışmaları Durumunda Çamurun Temizliği	39
2.1.16. Pisenmiş Elbisenin Üç Defa Yıkayıp Sıkılması	40
2.1.17. Yıkamakla İzleri Gitmeyen Necâsetin Temizliği	40
2.1.18. Yara Üzerine Görünüp de Akmayan Kanın Hükümü	41
2.1.19. Burnun Kanayıp Dışarıya Akmaması Durumunun Hükümü	42
2.1.20. Kuşların Dışkısının Hükümü	43
2.1.21. Necâsetin Yalanarak Temizlenmesi	44
2.1.22. İçki İçmiş Olan Kimsenin Ağzının Temizlenmesi	44
2.1.23. Kedinin Ağzının Temizliği	45
2.1.24. Eşek ve Katırın Artıkları ile Abdest Almanın Hükümü	46
2.1.25. Yılanın Kaptaki Suda Ölmesi	47
2.1.26. Şarabın Sirkeye Dönüşmesi Durumunda Kabin Temizliği	48
2.1.27. Kar ile Abdest Almanın Hükümü	48
2.1.28. Kuyuda Ölü Bir Tavuk Bulunması Durumunda Namazın İade Edilmesi	49
2.1.29. Cami ve Mescitte Yatan Kimsenin İhtilal Olması	50
2.1.30. Hasırın Temizlenme Şekli	51
2.1.31. Mescit ve Camilerde Bulunan Toprak ve Benzeri ile Temizlik	51
2.1.32. Tuzla Teyemmümün Yapılmanın Cevazı	52
2.1.33. İçmeye Tahsis Edilen Su Varken Teyemmümün Cevazı	53
2.1.34. Abdest Almaya Gücü Yetmeyen Teyemmüm Etmesi	54

2.1.35. Çoraplar Üzerinde Meshin Hükümü	54
2.1.36. Yaralı Bir Kimsenin Kanlı Elbise ile Namaz Kılması	56
2.1.37. Akıntının Abdesti Bozması Durumu	57
2.1.38. Sarhoşluğun Abdesti Bozması	58
2.1.39. İnsan Saçlarının Temizliği	60
2.2. Namaz	60
2.2.1. Ezân ile İlgili Hükümler	60
2.2.1.1. Ezanın Lafızları	60
2.2.1.2. Ezanların Tekrarlanması	61
2.2.2. Tabaklanmamış Bir Hayvan Derisiyle Avret Yerlerinin Örtünmesi	62
2.2.3. Her İki Tarafı Necis Olan Bir Dirhem ile Namaz Kılmanın Hükümü	63
2.2.4. İdrar Dolu Şişe ile Namaz Kılmanın Hükümü	64
2.2.5. Bir Tarafı Pis Olan Serginin Diğer Tarafında Namaz Kılmanın Hükümü	65
2.2.6. Elbisenin Yeni Üzerine Secde Edilmesi	66
2.2.7. Namaza Başlarken Kâbe'yi Niyetine Alma Meselesi	67
2.2.8. Farz Olduğunu Bilmeden Beş Vakit Namazı Kılmanın Hükümü	69
2.2.9. İftitah Tekbirinde Ellerin Kaldırılmasının Hükümü	69
2.2.10. Namaza Başlarken Ellerin Bağlanma Zamanı	70
2.2.11. Kamu Arazisinde Yapılmış Mescit ve Camilerde Namaz Kılmanın Hükümü	71
2.2.12. Namazda Sağa Sola Bakmanın Hükümü	72
2.2.13. Namazda Abdesti Bozulanın Namaza Bina Etmesi	73
2.2.14. Cuma Hutbesini İşitmeyenin Susmasının Hükümü	75
2.2.15. Namazda Ayakta Durabilmek İçin Başkasından Yardım Talep Etme	76
2.2.16. Hasta Olan Kimsenin Oturarak Namaz Kılma Şekli	77
2.2.17. Ayakta Durabildiği Halde Rükû ve Secde Yapamayan Hastanın Durumu	78
2.2.18. Namazdaki Kıraatte Süreler Arasında Geçişin Hükümü	78
2.2.19. Teravih Namazı	79

2.2.19.1. Teravih Namazının Her İki Rekâtında Niyetin Gerekliliği	79
2.2.19.2. Teravih Namazının Tekrar Kılınması	81
2.2.19.3. Teravih Namazının İçinde Diğer Bir Namazın Kılınması	82
2.2.20. Başkasının Evinde İken İzin Almadan Namaz Kılmanın Hükümü	83
2.2.21. Açıkta ve Gizli Okunan Kıraatin Ölçüsü	84
2.2.22. Namaz Kılanın Önünden Geçilmesi	85
2.2.23. Cemaatla Namaz	86
2.2.23.1. Ev Sahibinin Namaz Kıldırma Hakkı	86
2.2.23.2. Yaşlı Kadınların Namaz İçin Camilere Gitmeleri	87
2.2.23.3. Namaz Safları Arasındaki Meşru Mesafenin Ölçüsü	89
2.2.23.4. İki Gemide Bulunanların Aynı İmamın Arkasında Namaz Kılmaları	91
2.2.23.5. İmam Bir Kişi ile Namaz Kılarken İkinci Bir Kişinin Gelmesi	91
2.2.23.6. Cuma Namazının Geçerliliği İçin Şehir Şartı	93
2.2.23.7. Cemaatle Namaz Kılmak İçin Başka Bir Camiye Gitme	95
2.2.23.8. Bayan Cemaat İçin İmamın Niyet Etmesi	96
2.2.23.9. Bidat Ehli Olan Kimsenin Arkasında Namaz Kılmanın Hükümü	97
2.2.23.10. İmam ve Mesbukun Hataen Sehv Secdesi Yapmaları	98
2.2.23.11. Nafile Namazların Cemaat ile Kılınması	99
2.2.23.12. İmama Rükûdan veya Secdeden Sonra Yetişen Kimsenin Hükümü	100
2.2.23.13. Rükûda Olan İmamın Gelen Kişiyi Beklemesi	101
2.2.24. Namazı Bozan Durumlar	103
2.2.24.1. Namazda İken Kişinin Susam Tanesi vb. Yutması Meselesi	103
2.2.24.2. Namazın Bozulması Şüphesi	104

2.2.24.3. Abdestsiz Namaz Kıldırılmış Olma İhtimali	104
2.2.24.4. Başkasının Cinsel Organına Bakmanın Namazı Bozması	105
2.2.24.5. Hükmen Namazda Sayılan Kimsenin Tesbihatta Bulunması	106
2.2.24.6. Namaz Kılan Kimsenin Başka Namaz Kılan Birinin Yanlışını Düzeltmesi	107
2.2.25. Tilavet Secdesi	109
2.2.25.1. Tilavet Secdesinin Şekli	109
2.2.25.2. Namaz Kılanın Yanında Okunan Secde Ayeti İçin Secde Etmesi	109
2.2.26. Zelletü'l-Kârî	111
2.2.26.1. Bir Kelimenin yerine Başka Bir Kelimenin Okunmasının Hükümü	111
2.2.26.2. Bir Harfin Yerine Başka Bir Harfin Okunması	113
2.2.27. Cenaze	114
2.2.27.1. Cenaze Namazını Kıldırma Hakkı	114
2.2.27.2. Cenaze Namazında Getirilen Tekbirlerde Ellerin Kaldırılması	115
2.2.27.3. Devr ve İskat	115
2.2.27.4. Ölüye Yapılan Telkin	117
2.2.27.5. Ölen Kimsenin Alnına veya Kefenine Ahd-nâme Yazılması	118
2.2.27.6. Müşriklerin Mezarlığının Müslüman Mezarlığına Dönüştürülmesi	119
2.2.27.7. Zimmîlerin Ölülerine Saygı	119
2.3. Oruç	120
2.3.1. Yolculuğa Çıkan Kimsenin Geri Eve Dönüp Orucu Yemesi	120
2.3.2. Kasten Orucu Yiyenin Yolculuğa Çıkmak Zorunda Kalması	121
2.3.3. Susam Tanesi ve Benzeri Gıda Maddesinin Yutulması	123
2.3.4. Bir Buğday veya Bakla Tanesinin Yutulması	124
2.3.5. Oruçlu Bir Kimsenin Başkasının Tükürüğünü Yutması	125

2.3.6. Oruçlunun İstincada Aşırıya Kaçmaması	126
2.3.7. Çalışma Sebebiyle Zayıf Düşen Kimsenin Orucunu Bozması	127
2.3.8. İlaç İçmesi Gereken Kimsenin Oruç Tutmaması	129
2.3.9. Cinsel İlişki Dışında Boşalmanın Orucu Bozması	130
2.3.10. Şevval Orucu	131
2.3.11. Fitrenin Zamanından Önce veya Sonra Ödenmesi	133
2.4. Zekât	134
2.4.1. Vadeli Alacağı Olan Fakirin Zekât Alabilmesi	134
2.4.2. Nisap Miktarında Kitaplara Sahip Olan Kimseye Zekât Verilmesi	135
2.4.3. Nisap Miktarında Müeccel Mehri Bulunan Kadına Zekât Verme	137
2.4.4. İslam Ordusu Yaklaştıktan Sonra Müslüman Olan Bölge Toprağının Statüsü	138
2.4.5. Cizye Ödemeyen Zimmîler ile Savaşmanın Hükümü	139
2.4.6. Bir Kimsenin Öşür Toprağını Ticaret Amacıyla Satın Alması	141
2.4.7. Öşür Toplama Yetkisi	142
2.4.8. Telef Olan Malın Zekâtı	143
2.5. Hac	144
2.5.1. Yol Güvenliğinin Haccın Vücut Şartı Olması	144
2.5.2. Vekaleten Hac Yapan Kimsenin Harcama Sınırları	145
2.5.3. Hacca Vasiyet	146
2.6. İbadetlerin Teabbüdüliği Meselesi ve Bidatlar	148
2.6.1. Hatimden Sonra Üç Defa İhlas Okumanın Hükümü	148
2.6.2. Hatimden Sonra Dua Etmenin Hükümü	148
2.6.3. Kunut Duasında Salat Okumanın Hükümü	149
2.6.4. İbadetler ile Toplumsal Sorumluluk Arasında Dengeli Davranmak	150
2.7. İlim Tahsili	151
2.7.1. İlim Tahsilinin Hükümü	151
2.7.2. İlim Ehlinin Mütevazî Olmasının Gerekliliği	153
2.7.3. Gençlik Döneminde İlim Tahsilin Fazileti	154

2.7.4. Bidat Ehlinde İlim Tahsil Etmenin Hükümü	154
2.8. Kur'ân Öğrenimi ve Tilaveti	155
2.8.1. Mushafa İşaret Koymanın Hükümü	155
2.8.2. Kur'ân Öğrenimi ile Nafile İbadet Arasında Seçim Yapma	155
2.8.3. Kadınların Erkeklerden Kur'ân Öğrenmeleri	156
2.8.4. Tevbe Süresi'nin Başında Besmele Çekilmesi	157
2.8.5. Kur'ân Eğitimi Karşılığında Ücret Alma	158
2.8.6. Mezarlıkta Kur'ân Okuma	159
2.8.7. Besmele Çekmek İçin İstiâzenin Gerekliliği	159

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

HELALLER VE HARAMLAR	161
3.1. Kadınların Hamama Gitmelerinin Hükümü	161
3.2. Farzı Kasten Terk Etmenin Hükümü	162
3.3. Sünneti Terk Etmenin Hükümü	163
3.4. Sünnet Edilmenin Zorluğu Halinde Çocuğun Sünnet Edilmesinin Hükümü	164
3.5. Kamu Mallarının Korunması	165
3.6. Meşru Olmayan Fiillere Destek Sağlamaktan Kaçınma	166
3.7. Kesilirken Kanı Akmayan Hayvan Etinin Hükümü	167
3.8. Yollarda Konulmuş Su ve Meyve Gibi Şeylerden Zenginlerin İstifade Etmesi	167
3.9. Yiyeceklere Karşı Saygılı Olma	168
3.10. Gıybetin Tevbesi	169
3.11. Giyim ve Koşamda Gayrimüslimlere Benzememe	169
3.12. İşaretle Verilen Fetvayla Amel Etme	170
SONUÇ	171
KAYNAKÇA	173
DİZİN	185